

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie R.M.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 czerwca 2023 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn. akt X Ka 1050/22

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie

z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt V K 354/22

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę R.M. przekazuje do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Warszawie;

2. zwraca R. M. uiszczoną opłatę od skargi w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 września 2022 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, sygn. akt V K 354/22, w sprawie R.M. skazanego wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w W. z 21 sierpnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt III K [...] za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. popełnione w okresie od 09 marca 2016 roku do 31 grudnia 2016 r. na karę grzywny w wysokości 500 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 100 złotych,

2) Sądu Rejonowego w W. z 27 lutego 2020 r. w sprawie o sygn. akt V K [...] za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. popełnione 09 grudnia 2014 r. na karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 100 złotych,

3) Sądu Rejonowego w W. z 17 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt IV K [...] za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. popełnione 23 kwietnia 2015 r. na karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 100 złotych,

4) Sądu Rejonowego w W. z 20 grudnia 2021 r. w sprawie o sygn. X K [...] za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. popełnione 29 kwietnia 2015 r. na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 100 złotych,

na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed 24 czerwca 2020 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. kary grzywny orzeczone wobec skazanego R. M. wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w W. z 21 sierpnia 2019 roku w sprawie o sygn. akt III K [...],
 2. Sądu Rejonowego w W. z 27 lutego 2020 r. w sprawie o sygn. akt V K [...],
 3. Sądu Rejonowego w W. z 17 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt IV K [...],
 4. Sądu Rejonowego w W. z 20 grudnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt X K [...],
- połączył i wymierzył skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 600 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 złotych.

Apelację od ww. wyroku wniósł obrońca oskarżonego – adw. B.R. Obrońca wniosła o zmianę wyroku łącznego i orzeczenie wobec R.M. kary łącznej w wymiarze 500 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł tj. z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.

Wyrokiem z 11 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, sygn. akt X Ka 1050/22 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania

Sądowi Rejonowemu dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie. W treści uzasadnienia Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd I wydając wyrok łączny nie uwzględnił wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 4 listopada 2020 r., sygn. akt V K 1658/20, co powoduje konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu przed Sądem I instancji w całości.

Skargę na ten wyrok Sądu Okręgowego wniósł obrońca oskarżonego zarzucając temu orzeczeniu: rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 437 § 2 in fine k.p.k. poprzez wadliwe przyjęcie, iż w sprawie brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia I instancji i uzupełnienia orzeczenia o karze łącznej o brakujący wyrok, a w konsekwencji uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie z 7 września 2022 r., sygn. V K 354/22 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo niezastąpienia wymienionych w przywołanym przepisie przesłanek, w szczególności konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź na skargę złożył prokurator wnosząc o jej oddalenie jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna i to nawet w wymiarze oczywistym.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi obejmuje badanie czy w danej sprawie, na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, zachodzi bezzwzględna przyczyna odwoławcza (art. 439 § 1 k.p.k.) albo czy sąd odwoławczy zasadnie uznał, że ma miejsce wypadek wskazany w art. 454 k.p.k. czy też konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z analizy pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że jedynym powodem uchylenia zaskarżonego wyroku łącznego i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania było stwierdzenie, iż w ww. orzeczeniu nie uwzględniono wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 4 listopada 2020 r., sygn. akt V K 1658/20, co zdaniem sądu odwoławczego skutkowało koniecznością przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Zdaniem Sądu Najwyższego, w przedmiotowej sprawie - wbrew stanowisku Sądu II instancji, - nie zaktualizowała się żadna z przesłanek zezwalająca sądowi orzekającemu na uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W związku z powyższym, skargę obrońcy skazanego należało uwzględnić.

Sąd Okręgowy nie stwierdził w przedmiotowej sprawie wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, zaś zastosowanie przepisu art. 454 k.p.k. wyklucza specyfika postępowania o wydanie wyroku łącznego jako aktualizującego się już po prawomocnym skazaniu sprawcy w odrębnych postępowaniach karny (*vide: Wyrok SN z 17 kwietnia 2017 r., sygn. akt III KK 420/16*).

Wbrew twierdzeniom zawartym w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, w przedmiotowej sprawie brak było przeszkód do wydania orzeczenia reformatoryjnego. W przypadku stwierdzenia przez sąd odwoławczy w sprawie o wydanie wyroku łącznego, że sąd pierwszej instancji pominął określone kary podlegające łączeniu, sąd II instancji powinien wydać orzeczenie zmieniające zaskarżany wyrok. W tym miejscu należy przytoczyć pogląd wyrażony w uchwale składu 7 sędziów SN z 28 czerwca 2018 r., I KZP 3/18, który to pogląd Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w ww. uchwale, w sprawie o wydanie wyroku łącznego sąd odwoławczy może orzec po raz pierwszy karę łączną, gdy w pierwszej instancji został wydany zaskarżony apelacją wyrok łączny, orzekający karę na bazie określonych skazań oraz umarzający postępowanie na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie. Sąd Najwyższy stwierdził również, że nie jest wykluczone orzeczenie przez sąd odwoławczy kary łącznej w oparciu o skazania, które nie były podstawą orzeczenia kary łącznej przez sąd pierwszej instancji.

W związku z powyższym, należy wskazać, że uzupełnienie postępowania dowodowego w zakresie pominiętego przez Sąd Rejonowy wyroku łącznego nie wiązało się z koniecznością przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Zaskarżony więc wyrok należało uznać za wydany z naruszeniem art. 437 § 2 k.p.k. Powyższe wywołało konieczność uchylenia tego orzeczenia i przekazania sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. W ponownym postępowaniu, w razie przyjęcia potrzeby przeprowadzenia określonych dowodów sąd *ad quem* uczyni to samodzielnie i dokonując właściwej ich oceny wyda stosowny wyrok, mając również na uwadze, że w sytuacji procedowania w przedmiocie łączenia w wyroku łącznym kar prawomocnie orzeczonych pod rządami różnych porządków prawnych, wyboru właściwych przepisów należy dokonać z perspektywy reguły intertemporalnej określonej w art. 4 § 1 k.k.

Z uwagi na treść rozstrzygnięcia, na podstawie art. 527 § 4 w zw. z art. 539 f k.p.k. należało zwrócić oskarżonemu wniesioną opłatę.

Mając powyższe okoliczności na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

MT

[ms]